

19 Φεβρουαρίου, 1993

[Α. ΛΟΙΖΟΥ Π., ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Εφεσείων,

v.

ΠΡΟΚΟΠΗ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ,

Εφεσιβλήτου.

(Ποινική Έφεση Αρ. 5602).

5 Απόδειξη — Εξ ακοής μαρτυρία — Πληροφορίες που προέρχονται από την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών — Κατά πόσο θεωρούνται εξ ακοής μαρτυρία — Τι προνοεί η Αγγλική νομοθεσία και νομολογία και τι η Κυπριακή — Σχόλιο του Εφετείου ως προς την αναγκαιότητα ταχείας ολοκλήρωσης της τροποποίησης της Κυπριακής Νομοθεσίας.

10 Ο κατηγορούμενος αντιμετώπιζε την κατηγορία ότι χωρίς εύλογη αιτία τηλεφώνησε σε συγχωριανή του με σκοπό να την ενοχλήσει, κατά παράβαση του άρθρου 22(γ) του περί Τηλεγράφου Νόμου, Κεφ. 305 όπως τροποποιήθηκε με τον περί Τηλεγράφου Τροποποιητικό Νόμο του 1962. Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για να ανακαλυφθεί το τηλέφωνο του κατηγορουμένου το οποίο ήταν τοποθετημένο στο κατάστημά του ήταν εκείνη του ηλεκτρονικού υπολογιστή. Η μέθοδος αυτή απετέλεσε το θεμελιακό στοιχείο της μαρτυρίας της κατηγορούσας αρχής. Το πρωτόδικο Δικαστήριο αθώωσε και απάλλαξε τον κατηγορούμενο μετά από υποβολή για μη απόδειξη εκ πρώτης όψεως υπόθεσης εναντίον του, με βάση τη νομική αρχή του αποκλεισμού της εξ ακοής μαρτυρίας που στην προκειμένη περίπτωση συνιστούσε η μαρτυρία που δόθηκε από 20 την κατηγορούσα αρχή.

25 Ο Γενικός Εισαγγελέας εφεσίβαλε την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου σαν εσφαλμένη και εισηγήθηκε ότι δεν αποτελούν εξ ακοής μαρτυρία οι εκτυπώσεις που περιέχουν στοιχεία τα οποία δεν είναι προϊόν της ανθρώπινης παρέμβασης αλλά ότι αποτελούν πραγματική μαρτυρία και συνεπώς θα πρέπει να γίνουν αποδεκτές από το Δικαστήριο.

30 Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

1. Το θέμα που αναφύεται από την χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και της κατάταξης των πληροφοριών που δίδουν

στην κατηγορία της εξ ακοής μαρτυρίας είναι σοβαρότατο και η υπό εκδίκαση έφεση δεν προσφέρεται για μια σε βάθος συζήτησή του. Η κυπριακή νομολογία φαίνεται ότι υιοθετεί τις αρχές της νομολογίας στην Αγγλία όπου τέτοια μαρτυρία έχει τελεσίδικα κριθεί ως εξ ακοής και γι' αυτό ακολούθησαν οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις. Στην παρούσα υπόθεση δόθηκε μαρτυρία ειδικών εμπειρογνομόνων της κατηγορούσας αρχής ότι η ανακάλυψη του τηλεφώνου, έγινε μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ο οποίος προγραμματίστηκε προηγουμένως από τεχνικούς της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

2. Το πρωτόδικο Δικαστήριο μπορούσε να αθωώσει τον κατηγορούμενο και για τον επιπρόσθετο λόγο έλλειψης μαρτυρίας που να συνδέει τον ίδιο με την διενέργεια του ενοχλητικού τηλεφωνήματος.

Σχόλιο του Εφετείου:

Ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας στην Κύπρο ο οποίος κρίθηκε αναγκαίος μετά την τροποποίηση του περί Αποδείξεως Νόμου στην Αγγλία επιβάλλεται να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό προς αντιμετώπιση των δυσκολιών στις δικαστικές διαδικασίες λόγω της τεχνολογικής εξέλιξης.

Η έφεση απορρίπτεται.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Myers v. D.P.P. (1965) A.C.1001.

Regina v. Coventry Justices Ex parte Bullard & Another (Times Law Reports. Η απόφαση εκδόθηκε 20.2.92).

Έφεση.

Έφεση από τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας εναντίον της αθωωτικής απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας (Αριθμός Ποινικής υποθέσεως 8649/91) με την οποία ο κατηγορούμενος Προκόπης Προκοπίου αθωώθηκε και απαλλάχθηκε από Κραμβή, Ε.Δ. στην κατηγορία ότι χωρίς εύλογη αιτία, τηλεφώνησε σε συγχωριανή του με σκοπό να την ενοχλήσει, κατά παράβαση του άρθρου 22 (γ) του περί Τηλεγράφου Νόμου, Κεφ. 305, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 2 του ομώνυμου τροποποιητικού Νόμου του 1962.

M. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημο-

κρατίας, για τον εφεσείοντα.

Ε. Ερωτοκρίτου, για τον εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

5 Α. ΛΟΙΖΟΥ, Πρ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα διαβάσει ο δικαστής κ. Χρ. Αρτεμίδης.

10 ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Ο εφεσίβλητος κατηγορήθηκε ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρινακας ότι στις 19.12.90 στην Αραδίππου, χωρίς εύλογη αιτία, τηλεφώνησε σε συγχωριανή του με σκοπό να την ενοχλήσει, κατά παράβαση του άρθρου 22(γ) του περί Τηλεγράφου Νόμου, όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 2 του ομώνυμου τροποποιητικού Νόμου του 1962.

15 Το θεμελιακό στοιχείο της μαρτυρίας της κατηγορούσας αρχής αφορούσε στη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για να ανακαλυφθεί το τηλέφωνο από το οποίο μεταδόθηκε το επιλήψιμο τηλεφωνικό μήνυμα στην παραπονούμενη, μέσω του τηλεφώνου του σπιτιού της. Αυτό έγινε με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή, πάνω στην οθόνη του οποίου καταγράφηκε η πληροφορία πως το τηλέφωνο με 20 αριθμό 637429 είχε καλέσει και μεταδώσει τηλεφωνικό μήνυμα στο τηλέφωνο 637109. Το τηλέφωνο 637429, που είναι εγγεγραμμένο στον εφεσίβλητο, είναι τοποθετημένο στο κατάστημά του από όπου ασκεί επιχείρηση διάθεσης βιντεοκασετών.

25 Ο πρωτόδικος δικαστής αθώωσε και απήλλαξε τον εφεσίβλητο - κατηγορούμενο μετά το πέρας της υπόθεσης της κατηγορούσας αρχής, εφαρμόζοντας τη γνωστή νομική αρχή του αποκλεισμού της εξ ακοής μαρτυρίας, που στην προκειμένη περίπτωση συνιστούσε η πληροφορία που δόθηκε από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή πως το τηλέφωνο από το οποίο έγινε το ενοχλητικό τηλεφώνημα 30 έφερε τον αριθμό 637429. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκαμε απλή αναφορά στη γνωστή υπόθεση *Myers v. D.P.P.* (1965) A.C.1001, μετά την έκδοση της οποίας κρίθηκε ανα-

γκαία η τροποποίηση της νομοθεσίας στην Αγγλία που αφορά στον περί Αποδείξεως νόμο τόσο στην ποινική διαδικασία (το 1965) όσο και στην πολιτική (το 1968). Ο εκ-
 συγχρονισμός της νομοθεσίας θεωρήθηκε αναγκαίος και
 στον τόπο μας και γνωρίζουμε πως τροχουδρομούνται οι
 σχετικές διαδικασίες, που ελπίζουμε να ολοκληρωθούν το
 συντομότερο δυνατό για να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες που παρουσιάζονται στις δικαστικές διαδικασίες, αποτέλεσμα της τεχνολογικής εξέλιξης.

5

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας εισηγείται στην υπό συζήτηση έφεσή του πως η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι εσφαλμένη. Τη θέση αυτή υποστηρίζει με αναφορά σε ένα απόσπασμα από την πρόσφατη απόφαση *Regina v. Coventry Justices Exparte Bullard and Another*, που παραθέτουμε αυτούσιο. (Times Law
 Reports. Η απόφαση εκδόθηκε 20.2.92).

10

15

".....it was necessary to distinguish between computer printouts containing information implanted by a human and printouts containing records produced without human intervention.

20

To rely on the contents of the former, it was submitted, was to rely on inadmissible hearsay while to rely on the contents of the latter was to rely on real evidence. The court agreed that that distinction had now been established."

25

Είπε δε χαρακτηριστικά ο Γενικός Εισαγγελέας πως αν γίνει δεκτή η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου αυτό θα έχει ως συνέπεια τον πλήρη αποκλεισμό της μαρτυρίας που δημιουργείται από γνώσεις που αποκτούνται από τη χρήση των μηχανημάτων ως εργαλείων στα χέρια του ανθρώπου.

30

Έχουμε τη γνώμη πως η υπό εκδίκαση έφεση δεν προσφέρεται για μια σε βάθος συζήτηση του θέματος που αναφέρεται από τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών και

της κατάταξης των πληροφοριών που δίδουν στην κατηγορία της εξ ακοής μαρτυρίας. Στην Αγγλία τέτοια μαρτυρία έχει τελεσίδικα κριθεί ως εξ ακοής και γι' αυτό ακολούθησαν οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις. Τις αρχές της αγγλικής νομολογίας φαίνεται να υιοθετεί και η δική μας. Επαναλαμβάνουμε όμως πως η υπό συζήτηση έφεση 5 δεν έδωσε την ευκαιρία για μια αναλυτική θεώρηση του ζητήματος, που είναι σοβαρώτατο. Εν πάση όμως περιπτώσει, τα γεγονότα της κρινόμενης υπόθεσης δεν εμπίπτουν στη διαφοροποίηση που γίνεται στο απόσπασμα που παραθέτουμε πιο πάνω από την υπόθεση *Regina v. Coventry Justices*. Εδώ η μαρτυρία των ειδικών εμπειρογνωμόνων της κατηγορούσας αρχής απέδειξε πως η ανακάλυψη του τηλεφώνου, από το οποίο διαβιβάστηκε το ενοχλητικό μήνυμα, έγινε μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ο οποίος είχε προηγουμένως προγραμματιστεί από τεχνικούς της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου. 10 15

Η απόφαση όμως του Δικαστηρίου να αθωώσει και να απαλλάξει τον κατηγορούμενο, γιατί έκρινε πως δεν αποδείχτηκε εκ πρώτης όψεως υπόθεση εναντίον του, είναι ορθή και για άλλους λόγους, στους οποίους δεν ενδιέτριψε το πρωτόδικο Δικαστήριο. Συγκεκριμένα, η μαρτυρία 20 που προσήχθη δεν συνέδεσε καθόλου τον κατηγορούμενο με τη διενέργεια του ενοχλητικού τηλεφωνήματος. Το μοναδικό στοιχείο που έδειξε είναι πως το επιλήψιμο μήνυμα διαβιβάστηκε από τηλέφωνο εγγεγραμμένο στο όνομα του εφεσίβλητου που ήταν τοποθετημένο στο κατάστημά του. Η παραπονομένη όμως ανέφερε πως είχε περίπου 25 30 ενοχλητικά τηλεφωνήματα από 3 διαφορετικές φωνές τις οποίες και ξεχώριζε. Δεν ανέφερε κανένα λόγο ή έδειξε οποιοδήποτε ελατήριο που να την κάμνει να πιστεύει πως ο κατηγορούμενος ήταν αυτός που έκαμε το ενοχλητικό τηλεφώνημα. Αντίθετα δέχτηκε πως σχημάτισε αυτή την εντύπωση όταν της αναφέρθηκε πως απεκαλύφθη ότι το ενοχλητικό μήνυμα έγινε από τηλέφωνο του εφεσίβλητου. Το γεγονός και μόνο πως το τηλέφωνο, από το οποίο έγινε το επίμαχο τηλεφώνημα ήταν εγγεγραμμένο στο 35 όνομα του κατηγορουμένου, και μάλιστα τοποθετημένο

στο κατάστημά του, δεν αποτελεί από μόνο του στοιχείο που να τον συνδέει με τη διάπραξη του αδικήματος.

Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται.

Έφεση απορρίπτεται.